

NATURVETSKAPLIG ENGAGEMANG OCH INTERKULTURELL DIALOG

Utbildningsmaterial i interkulturell
dialog för pedagoger

Introduktion

PISEA är ett EU-projekt som har diskuterat och utvecklat kompetenser och kunskaper angående interkulturell dialog. De deltagande organisationerna anser det finns liknande utmaningar i de olika länderna angående stora samhällsutmaningar med grupper som inte kommunicerar eller interagerar med varandra. PISEA ser att en del av lösningen är en ökad inkludering och du som arbetar som pedagog eller är aktiv inom utbildning kan vara en del av förändringen till att skapa ökad interkulturell dialog och mångfald.

Denna skrift fokuserar på övningar som kan vara ingång för att diskutera och reflektera över värderingar, förhållningssätt och kunskaper gällande interkulturell dialog. Målgruppen för övningarna är pedagoger, guider och andra som arbetar på Science Center eller inom utbildning, för att de i sin tur bättre ska kunna möta marginaliserade grupper så som migranter, asylsökande och de som bor i socioekonomiskt svaga områden och har bakgrund i ett annat land.

Målsättningen är att övningarna ska få dig att reflektera över, diskutera och undersöka dina egna fördomar och förhållningssätt, för att öppet och inkluderande kunna möta och bjuda in människor från marginaliserade grupper. Det är viktigt att alla medarbetare får delta för att stärka sina förmågor gällande interkulturell dialog. Sedan ska inte hjulet uppfinnas en gång till, för många pedagoger har redan mycket erfarenheter och kompetens som är viktig och användbar. Det kan också vara givande att se på själva sammansättningen av personalgruppen och om det finns en mångfald av bakgrunder, där de anställda själva kan bidra med erfarenheter, perspektiv och färdigheter för att skapa en aktiv inkludering.

I tillägg till denna resurs rekommenderar vi att ta del av de andra två PISEA-material som tagit fram:

- 1) En beskrivning av interkulturell dialog samt nyckelkompetenser. Den ger också översikt över relevanta och behjälpliga färdigheter och förmågor.
- 2) En handbok över de småskaliga pilotaktiviteter som gjorts, för att testa innovativa format, metoder, aktiviteter och att dela med sig att goda exempel och erfarenheter.

Allt material från PISEA kan laddas ner från EPALE webbsida för europeiska projekt för vuxenutbildning (<https://ec.europa.eu/epale/>) eller från projektets hemsida (www.pisea.eu)

Områden för interkulturella nyckelkompetenser

- Institutionell nivå, strukturer och resurser
- Medvetenhet och förhållningssätt
- Handling och genomförande
- Professionell kunskap och perspektiv
- Utforma naturvetenskapliga aktiviteter för att lära ut om grundläggande naturvetenskap och språkfärdighet
- Använda naturvetenskapliga aktiviteter för att uppmuntra interkulturell dialog

Figur 1 Områden för interkulturella nyckelkompetenser

Hur använder man övningarna?

Varje övning består av:

- En kort introduktion som förklarar målet med övningen
- En lista av vad som avses tränas, med mål att öva nyckelkompetenser
- En lista på vilka material som behövs

De är sorterade enligt följande teman:

- Öka medvetenhet
- Samarbete
- Språk
- Förstå olikheter

Före en övning påbörjas behöver pedagogen reflektera om hen har behov av att rådfråga någon med relevant kulturell, social och historisk kunskap samt se över sina egna fördomar. Det är viktigt att etablera en tillitsfull stämning under övningen. Var också uppmärksam på interaktion mellan deltagare och dig själv samt mellan deltagarna. Var särskilt uppmärksam på vilka som ger uttryck för att vara dominerande/dominerad samt majoritet/minoritet. Kommunikation är aldrig neutralt och behöver sättas i kontext. Använd gärna regelbunden utvärdering och stöd av andra.

Övningar

Introduktion.....	2
Håller med/håller inte med	5
Värderingshaiku.....	6
Rörliga föremål: Migranter som medberättare.....	7
Levande värderingar.....	8
Diskussionskarusellen.....	9
Stens pussel.....	11
Världskafé.....	12
Klippa hörnen	14
Ett steg framåt.....	16
BARNGA – kortspelet.....	19
Identitetsmolekyl.....	22
Kommunikationskarta	24

Håller med/håller inte med

Förstå olikheter

Källa: Anpassat av EA från Enquiring Classroom Erasmus + projekt

Mål med övningen: Att träna dialog och acceptera andra åsikter.

Tidsåtgång: 15 – 45 minuter

Svårighetsgrad: **

Material:

- Maskeringstejp för att skapa en lång linje på golvet
- Två A4-ark där det står "Håller med" och "Håller inte med", placerad i varsin ände av linjen
- En öppen yta

Pedagogens roll: Att skapa en lugn atmosfär, ge instruktioner och möjliggöra diskussion

Övning:

Övningen utförs stående och innebär att förflytta sig mellan olika positioner.

Börja med att förklara för deltagarna att övningens mål är att placera sig längs med skalan av "Håller med"/"Håller inte med", baserat på hur starkt de känner utifrån frågeställningen som pedagogen läser högt. Frågeställning ska skapa olika reaktioner och vara relaterad till ämnen som handlar om att nå människor från olika kulturer. Det ska vara tydligt att det inte finns rätt eller fel svar men att de också förväntas argumentera för sin åsikt och vara beredd på att reflektera över sina svar. Det är tillåtet att ändra sig. Alla deltar samtidigt genom att ställa sig längs med linjen. Ett exempel på frågeställning är: "Vetenskap är neutralt".

Erbjud regelbundet under övningen deltagarna tillfälle att ändra sig samt att få ställa frågor. Pedagogen ska kontinuerligt spegla de uttryckta åsikterna, göra klagörande och kopplingar mellan likheter och skillnader. Deltagarna borde uppmärksammas på att anledningen till att de inte håller med varandra kan bero på att de tolkar och definierar ord och begrepp olika. Likaså kan de till synes verka överens då de använder samma ord, men de tolkar och förstår dem olika.

Denna övning kan hjälpa pedagogen att träna sina färdigheter i att stötta en dialog som accepterar olika åsikter och synpunkter.

Värderingshaiku

Förstå olikheter

Källa: Anpassad av EA från projektet Enquiring Classroom Erasmus +

Mål med övningen: Att uppleva svårigheterna i att förklara värderingar som vi tror oss veta innebörden av samt erbjuda kraften som kan hittas i att använda ett poetiskt angreppssätt samt arbeta gemensamt.

Tidsåtgång: 15-30 minuter

Svårighetsgrad: ***

Material:

- Papper och penna så det finns till varje grupp.
- Värderingskort (mindre pappersark med ett värdeord skrivet på enda sidan och blankt på andra).

Pedagogens roll: Att skapa en lugn atmosfär, ge instruktioner samt möjliggöra diskussion.

Övning:

Innan övningen ska börja bestämmer pedagogen vilka värderingar som ska användas och skriver en per kort. Skriv upp instruktionerna på en whiteboard eller annan väl synlig anslagstavla, så att alla kan se instruktionerna genom hela övningen.

Instruktioner:

- Linje 1: ett ord, ett substantiv som beskriver vad poemet handlar om, exempelvis frihet, jämlikhet, inkludering.
- Linje 2: två ord, adjektiv som beskriver vad värderingen är.
- Linje 3: tre ord, verb som beskriver vad värderingen gör.
- Linje 4: fyra ord, en hel mening som ger uttryck för en känsla och din relation till din tolkning av värderingen.
- Linje 5: ett ord, samma ord som första linjen, vilket vid denna instans blir en metafor för värderingen.

Pedagogen går igenom instruktionerna gemensamt med deltagarna. Förklara gärna vad ett substantiv, adjektiv, verb, synonym samt metafor är, genom att ge förklaringar och exempel. Dela upp deltagarna i grupper, förslagsvis tre och tre. Ge ut ett papper och en penna till varje grupp. Ha instruktionerna väl synligt och förklara uppgiften. Låt varje grupp välja ett värderingskort slumpvis, genom att de får dra ett med texten nedåt. Ge en lagom mängd tid anpassat för gruppen, ca 10 minuter.

Avsluta övningen genom att placera haikus på väggen så att alla kan läsa dem och låt varje grupp läsa sin högt. Diskutera sedan både det poetiska språket och den underliggande värderingen.

Rörliga föremål: Migranter som medberättare

Förstå
olikheter

Källa: Anpassat av Traces, baserat på deras projekt "Berätta för mig, rörliga föremål"

Mål med övningen: Att medskapa en interkulturell och generationsöverskridande övning med migranter som målgrupp. Övningen ger möjlighet till deltagare från olika kulturer att träffas för att dela erfarenheter och kunskap. Detta med utgångspunkt i naturvetenskap och vardagliga föremål, från olika länder och kulturer.

Tidsåtgång: 60 – 75 minuter, fördelat på två tillfällen.

Svårighetsgrad: **

Material:

- Vardagliga föremål som enkelt kan kopplas till en naturvetenskaplig förklaring, exempelvis en burk surkål.

Pedagogens roll: Var ödmjuk att du som pedagog inte har rätt svar och att din uppgift är att fördela ordet och möjliggöra att alla får höras.

Övning:

Första workshopen:

Placera tre bord så det bildar ett U. Deltagarna placeras på stolar runt u:et och inuti kan pedagog röra sig, så att alla ser hen och de föremål ni diskuterar.

Förklara att utgångspunkt för övningen är att dela med sig av sina kunskaper och erfarenhet. Det är inte en tävling vem som vem mest och en personlig berättelse om minnen och erfarenheter kopplad till föremålet är lika mycket värd som en vetenskaplig. Det är viktigt att alla tar sig tid att lyssna och respekterar den vars tur det är. Även tysta perioder är en del av workshopen och var också noga med att ingen avbryter någon annan. Ni kommer gemensamt upptäcka att olika kulturer och generationer har olika erfarenheter och kunskap om olika föremål, uppmärksamma dessa skillnader! Gruppen får välja vilket föremål ni ska börja med. Låt alla deltagare höras, tills ingen har något mer att tillföra. Byt då till nästa föremål. Använd exempelvis följande frågeställningar:

- Hur funkar föremålet? Vilka naturvetenskapliga koncept ligger bakom?
- Vilken tidsperiod uppstod det och används det fortfarande?
- Vilka brukar använda det?
- Vilka minnen och erfarenheter har du till föremålet?

Avsluta workshopen med att deltagarna får dela med sig av sina intryck och lärdomar. Skriv gärna ner vad som sägs. Be deltagarna att ta med sig ett eget föremål till nästa tillfälle.

Andra workshopen:

Upprepa enligt samma sätt som första workshopen men utifrån de föremål deltagarna själva tagit med.

Levande värderingar

Förstå olikheter

Källa: Anpassad av EA från projektet Enquiring Classroom Erasmus+

Mål med övningen: Träna på dialog och acceptera andras åsikter.

Tidsåtgång: 20-30 minuter

Svårighetsgrad: **

Material:

- Färgade kort av stadig kvalitet (inte för stark färg) med följande koncept skrivet på ena sidan: Tolerans, solidaritet, rättvisa, frihet, integritet, jämlikhet, värdighet, ansvar. Varje grupp ska ha varsin uppsättning av värderingskort.
- Tidtagare

Pedagogens roll: Att skapa en lugn atmosfär, ge instruktioner samt möjliggöra diskussion.

Övning:

Börja med att dela upp deltagarna i grupper på 4 - 6 personer. Alla i gruppen ska sitta i en cirkel så de ser varandra. Därefter förklarar pedagogen för hela gruppen övningen som följande:

- Varje person har 1 - 3 minuter på sig att berätta om sina erfarenheter om en värdering. Tiden kan variera beroende på grupp, bäst är att sätta 1 minut men anpassa utifrån behov.
- Låt nästa deltagare berätta, gå medsols.
- Om någon väljer att inte prata så väntar alla tyst tills den personens tid är slut. Därefter är det nästa person i cirkelns tur.
- Ingen ska prata mer än den bestämda tiden.
- Ingen ska avbryta eller diskutera den andre personens berättelse.
- Om någon blir emotionell eller upprörd, låt personen vara så tillvida hen inte uppenbart behöver stöd.

Första rundan ska alla reflektera över samma värderingskort. Sedan bestämmer gruppen gemensamt om man vill fortsätta reflektera över samma värdering, byta till en ny för hela gruppen eller om man ska dra en ny värdering för varje person.

Du som pedagog ska inte be om återkoppling utan låta varje person berätta fritt utifrån egna erfarenheter. Poängtera att det är viktigt att respektera processen och inte sprida vidare vad andra deltagare har berättat. Den här övningen kommer ge deltagare chansen att fördjupa och utveckla en uppskattande och ödmjuk förståelse om komplexiteten i värderingar. Det förfinar också förmågan att lyssna på andras perspektiv och förstå hur traditioner och andras liv påverkar förståelsen av dessa värderingar. Slutligen ger det deltagarna chansen att uppleva hur det är att någon annan lyssnar på ens idéer och perspektiv och på så sätt få sin röst och historia bekräftad.

Diskussionskarusellen

Samarbete

Källa: Lärande, arbetslivs och integration Kommunalförbundet Skåne, anpassat av Navet

Mål med övningen: Att snabbt och överskådligt synliggöra kunskap, erfarenhet och utmaningar kring ett ämne.

Tidsåtgång: 30 - 45 minuter

Svårighetsgrad: ***

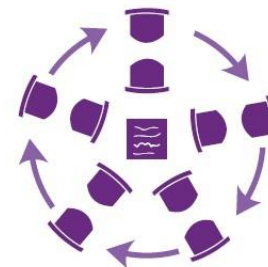
Material:

- Stolar (lika många som deltagare).
- Pennor och tidtagare.
- A4- ark. Ett per par. På varje papper är en fråga skriven.
- En öppen yta.

Pedagogens roll: Att skapa en lugn atmosfär, ge instruktioner och möjliggöra diskussion

Övning:

Förbered karusellen genom att ställa ut stolar enligt bild. Antal deltagare kan variera men det behöver vara jämnt så att det alltid finns ett par som diskuterar men vid behov kan pedagog delta i diskussionerna som utjämnare. Det bör inte vara fler än 16 deltagare i varje karusell. Om det är fler än 16 stycken, ställ ut en till karusell. Anpassa antal frågeställningar så det finns en per par.

Alla som sitter i innerringen får ett frågeblad. Personen ska ställa den frågan till den som sitter bakom hen i ytterringen, som ska svara så detaljerat som möjligt under 1½ till två minuter. Personen i innerringen ska anteckna noggrant och gärna ställa följdfrågor för att klargöra.

Pedagogen kommer avbryta efter tidsgränsens slut och be deltagarna i ytterringen att flytta sig ett steg åt vänster. Därmed får hen en ny fråga av den person som hamnar mitt emot i innerringen. Personen i innerringen sitter kvar och ställer samma fråga fram tills att den ursprungliga personen är tillbaka mittemot hen. Var noga med att följa tidsgränsen samt att varna när den närmar sig. Pedagogen behöver vara tydlig och ropa "Bryt", "Rotera" och "Börja".

Byt platser! Nu får den som satt i innerringen byta till den yttre ringen och tvärtom. Den person som förut ställde frågor får nu vara den som svarar på dem. Rotera ett helt varv igen. Dock kan tiden förkortas denna runda då mycket redan sagts om frågeställningarna. Övningen är slut när deltagarna i ytterringen är tillbaka på sin startposition.

Vid den sammanfattande diskussionen får alla deltagare i innerringen som har antecknat svar bilda grupper om två och två. Om det finns dubbla karuseller kan grupperna vara fyra – fyra. Låt grupperna sammanställa och sammanfatta svaren samt ta fram det centrala innehållet av vad som sades. Sedan är grupperna ansvariga för att presentera svaren samt komma med egen analys.

Här är frågorna som Navet använde sig av men gör med fördel egna.

- Vilken typ av kunskap behövs hos dem som arbetar med flyktingar/multikulturella besökare?
- Hur kan institutioner ta steg för att mer effektivt arbeta med målgruppen flyktingar/multikulturella besökare? Detta gäller på alla nivåer, exempelvis pedagoger, utställningsvärdar, styrelsen, designers, tekniker, osv.
- Vilka personliga kompetenser tycker du är mest värdefull på din arbetsplats för att arbeta med en multikulturell besöksgrupp?
- Varför är Science Centers en bra arena för att arbeta med social inkludering?
- Hur kan vi arbeta med nya sätt för att nå multikulturella besökare som vi i nuläget inte når?

Stens pussel

Samarbete

Källa: Anpassat av Navet

Mål med övningen: Att samarbeta och väcka medvetenhet om varandras strategier för problemlösning

Tidsåtgång: 30 minuter

Svårighetsgrad: **

Material:

- Pussel som är liknande varandra. Storleken bör inte vara mindre än 30 gånger 40 cm men gärna större. Det ska vara ett pussel mindre än antal grupper, exempelvis för fem grupper behöver du fyra pussel.
- En öppen yta så att alla ser varandra.
- Papper för att täcka över pusslen.

Pedagogens roll: Att skapa en lugn atmosfär, ge instruktioner samt möjliggöra diskussion.

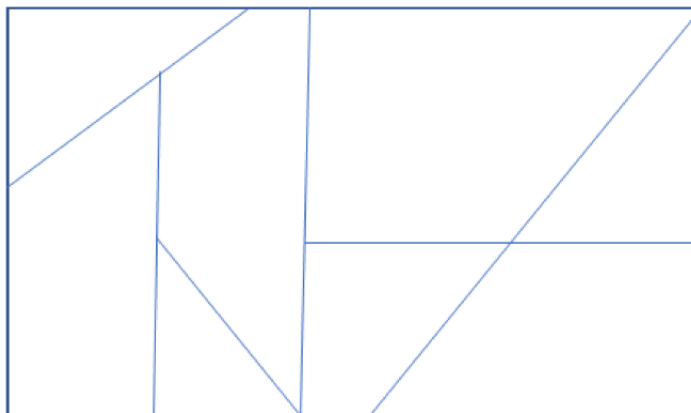
Övning:

Börja med att dela in i smågrupper på 3-4 personer i varje. Blanda pusslen och lägg i staplar. Det ska vara lika många staplar som det är grupper. Lägg dem upp och ner och täck över dem tills det är dags att starta. Be grupperna att lägga pusslen och att lösa utmaningen som en grupp och inte prata med de andra grupperna.

Frågor att diskutera efteråt:

- Hur många grupper var det och hur många pussel löste vi?
- Hur kom ni fram till en lösning?
- Vad var din roll i gruppen?

Exempel på hur ett pussel kan se ut:

Världskafé

Samarbete

Källa: Caritas Wien, Projekt Kompa

Mål med övningen: Att samla en bredd av idéer och åsikter. Skapa långsiktiga goda relationer som fokuserar på att samexistens, snarare än att ställa grupper mot varandra. Skapa en god atmosfär och grannkänsla mellan människor. Skapa en solidaritet och gemenskap i gruppen. Inkludera så många idéer och åsikter från så många som möjligt. Höra och lära av varandras erfarenheter.

Tidsåtgång: 30 minuter

Svårighetsgrad: **

Material:

- Anteckningspapper, anpassat utifrån antal grupper.

Pedagogens roll: Ge instruktioner och leda diskussioner.

Övning:

Världskafé är en metod för att deltagarna ska utbyta information kring en rad ämnen, där deltagarna ska utgå från sina egna åsikter, erfarenheter och kunskaper.

Pedagogen delar upp deltagarna i fyra grupper. Varje grupp ska välja en som är ansvarig för att ställa frågor och anteckna. Under 10 – 15 minuter diskuteras frågor. Det ska vara olika teman i varje grupp. Därefter byter alla förutom den som antecknar grupp. Anpassa övningens längd och hur många gånger personer ska byta grupp utifrån behov och intresse.

Förslag på teman och frågeställningar:

Format och utformning av aktiviteter

- Vilka aktiviteter och händelser skulle locka dig att delta?
- Hur ska de vara utformade?
- Vilka andra tror du skulle vara intresserad av att gå på samma aktiviteter som du?
- Vilka aktiviteter kan vara hjälpsamma i att skapa sammanhang och/eller stärka samhörighet?
- Vilken typ av aktiviteter skulle inkludera många olika samhällsgrupper?

Motivation och engagemang

- Vad motiverar dig att delta på aktiviteter och händelser?
- Hur kan man öka graden av engagemang från dig och andra från din samhällsgrupp?
- Vad skulle krävas för att du skulle bli personlig involverad och vilja fortsätta ditt engagemang?

Vision och hållbarhet

- Vad behövs för att skapa ett bra projekt?

- Hur kan långsiktighet skapas?
- Vad är det önskvärda resultatet?

Innehåll

- Vad ska vara innehållet på aktiviteterna/mötena/händelserna?
- Vad skulle vara intresseväckande för många?
- Vilka ämnen engagera och i vilka samhällsgrupper?
- Vad är inte aktuellt innehåll för dig eller din samhällsgrupp?

Klippa hörnen

Öka
medvetenhet

Källa: Dorothea Kahr- Gottlieb

Mål med övningen: Öka medvetenheten om svårigheten i att kommunicera. Reflektera över kommunikation överlag samt sändare - mottagare modellen specifikt samt dess plats i en interkulturell kontext. Att synliggöra olika förståelse/uppfattningar vid identiska instruktioner. Kan användas som en "ice-breaker" eller en kort övning för att ge energi.

Tidsåtgång: 10 - 15 minuter

Svårighetsgrad: **

Material:

- A4 – ark i olika färger.

Pedagogens roll: Att ge instruktioner och möjliggöra diskussion.

Övning:

Övningen är uppdelad i två rundor.

Runda ett:

- Varje deltagare får ett A4-ark och placerar sig någonstans i rummet. Pedagogen ber deltagarna att följa instruktionerna men att inte ställa frågor eller prata, då instruktionerna kommer vara tydliga.
- Instruktioner till deltagarna: Vik ditt papper. Klipp/riv av ena hörnet på pappret. Vik pappret igen. Klipp/riv av ena hörnet. Vik pappret igen. Klipp/riv av ena hörnet.
- Därefter ska varje deltagare vika upp sitt papper och sätta fast det väl synligt, exempelvis på en vägg med hjälp av tejp.

Resultatet kommer skilja sig väldigt mycket åt. Det synliggör att "Vad som är sagt är inte detsamma som lyssnat till" samt att "att ha lyssnat på är inte samma sak som att ha förstått". Även instruktioner som är synbart enkla kan förstås olika av varje deltagare

Runda två:

- Två deltagare samarbetar med varsitt ark med papper i samma färg. De placerar sig rygg mot rygg. De får prata med varandra men inte se på varandra papper eller jämföra dem.
- Pedagog ger samma instruktioner som i runda ett.
- Lagen sätter upp sina pappersark bredvid varandra och jämför.

Resultatet kommer vara mer enhetligt än runda ett. Det synliggör att få kommunicera ger ett mer samstämmigt resultat och att få prata med varandra säkerställer att människor pratar om samma sak och kan uppnå liknande förståelse för en uppgift.

Dessa insikter kan uppnås genom att fråga deltagarna exempelvis:

- Vad upplevde du?
- Hur säkerställde du att det fanns en gemensam förståelse?
- Vilka strategier var framgångsrika och vilka var det inte?
- Kan du jämföra runda ett och två?
- Vad berättar detta om kommunikation, att få tid för att kommunicera samt att missförstå varandra?

Ett steg framåt

Öka
medvetenhet

Källa: Anpassad av TRACES från Council of Europe activity

Mål med övningen: Att öka medvetenheten om ojämlikhet och människors olika möjligheter.

Tidsåtgång: 45 minuter

Svårighetsgrad: **

Material:

- Utskrivna rollkort.
- En utskrivna lista på situationer.
- En öppen yta.

Pedagogens roll: Att skapa en lugn atmosfär, ge instruktioner samt möjliggöra diskussion.

Övning:

Börja med att slumpvis ge varje deltagare ett rollkort. De ska hålla dem hemliga och inte visa för någon. Sedan får deltagarna en kort stund på sig att föreställa sig rollen. För att underlätta kan pedagogen läsa följande meningar högt för dem att fundera kring:

- Hur var din barndom? Vilken typ av hus levde du i? Vilken typ av lekar lekte du? Vilken sorts jobb hade dina föräldrar?
- Hur är din vardag idag? Var träffar du människor? Vad gör du på morgonen, eftermiddagen, kvällen?
- Vilken typ av livsstil lever du? Var bor du? Hur mycket pengar tjänar du varje månad? Vad gör du på din fritid? Vad gör du på ledigheter?
- Vad gör dig glad och vad skrämmer dig?

Därefter ska deltagarna ställa sig på ett led och få instruktioner för övningen.

1. Berätta att du kommer läsa högt ett antal olika situationer och händelser. Varje gång de kan svara "ja" på ett påstående ska de ta ett kliv framåt. Annars ska de stå kvar där de är och inte röra sig.
2. Läs en situation i taget. Pausa emellan varje påstående för att ge tid för deltagarna att kliva framåt och se sig omkring samt lägga märke till sin position gentemot andra.
3. I slutet av övningen, be deltagarna att markera sin slutgiltiga position. Ge dem några minuter att få komma ur sin roll innan alla samlas för diskussion.

I den avslutande diskussion kan pedagogen börja med att fråga deltagarna vad som hände och hur de känner kring övningen. Gå vidare med att diskutera teman som lyftes och vad de lärt sig.

Förslag på frågeställningar

- Hur kändes det att kliva framåt – eller att inte göra det?
- För dem som klev fram ofta, när började de lägga märke till att andra inte rörde sig framåt lika snabbt?
- Kände någon att det var ett tillfälle när deras grundläggande mänskliga rättigheter blev ignorerade?
- Kan någon gissa vad någon annan hade för roll? (Låt deltagarna avslöja sina roller under denna fas i diskussionen)
- Hur enkelt eller svårt var det att spela olika roller? Hur föreställde de sig sin rollperson?
- Tycker de övningen speglar verkligheten? Hur?
- Vilka mänskliga rättigheter står på spel för rollpersonerna? Kan någon säga att deras mänskliga rättigheter inte blev respekterade eller att de inte hade tillgång till dem?
- Vilka inledande steg kan tas för att komma tillrätta med ojämlikheter i samhället?

Förslag på rollpersoner (du kan även göra egna):

- Du är en arbetslös ensamstående mamma.
- Du är son till turkiska migranter som driver en framgångsrik snabbmatskedja.
- Du är en muslimsk flicka som lever med dina djupt religiösa föräldrar.
- Du är en funktionsnedsatt ung man som bara kan förflytta dig med hjälp av rullstol.
- Du är en 17årig romsk tjej som aldrig gick klart grundskolan.
- Du är en 22årig lesbisk kvinna.
- Du är arbetslös med precis avklarad universitetsexamen som väntar på första möjligheten till jobb.
- Du är en 24årig flyktning från Afghanistan.
- Du är en papperslös migrant från Mali.
- Du är en 19årig son till bönder i en avlägsen by.
- Du är en pensionär som arbetade på en skofabrik.

Förslag på situationer och händelser:

Vardag

- Du har aldrig upplevt några allvarliga ekonomiska svårigheter.
- Du har boende av god kvalité samt telefon och TV.
- Du känner att din kultur, religion och språk är respekterat i samhället du lever i.
- Du känner att din åsikt på sociala och politiska ämnen spelar roll och att din röst blir lyssnad till.
- Andra människor vänder sig till dig för att veta din åsikt.
- Du är inte rädd för att bli stoppad av polisen.
- Du vet vart du ska vända dig för att få råd och hjälp om du behöver det.
- Du har aldrig känt dig diskriminerad på grund av ditt ursprung.
- Du har gott socialt och medicinskt skydd utifrån dina behov.
- Du kan åka iväg på semester en gång per år.
- Du kan bjuda över vänner till ditt hem.
- Du har ett intressant liv och är positiv till din framtid.

- Du känner du kan studera och välja yrke utifrån eget val.
- Du är inte rädd för att bli trakasserad eller attackerad på gatorna eller i media.
- Du kan rösta i riksdags- och kommunval.
- Du kan fira dina mest viktiga högtider med familj och nära vänner.
- Du kan delta i internationella seminarium utomlands.
- Du kan gå på bio eller teater en gång i veckan.
- Du är rädd för dina barns framtid.
- Du kan köpa nya kläder åtminstone var tredje månad.
- Du får bli kär i person du väljer själv.
- Du känner att dina kompetenser och färdigheter är respekterade i samhället där du bor.
- Du kan använda dig av internet.
- Du kan använda internet fritt utan censur.
- Du är inte rädd för konsekvenserna av klimatförändringar.

Vetenskap och utbildning

- Du har tillgång till grundläggande information om aktiviteter och händelser som sker nära där du bor eller på platser du besöker dagligen.
- När du besöker ett Science center eller deltar i naturvetenskaplig aktivitet så anpassas besöket och aktiviteten efter dina rörelsemöjligheter.
- När du besöker ett Science center eller deltar i naturvetenskaplig aktivitet så förstår du språket och de använda orden.
- När du besöker ett Science center eller deltar i naturvetenskaplig aktivitet kan du delta med ett kritiskt sinnelag utan att känna det är ett problem.
- Innan du lämnar ett Science Center kan du stanna för att köpa något i butiken eller att du har råd att köpa fika.

BARNGA – kortspelet

Öka
medvetenhet

Källa: Barnga A simulation game on cultural clashes. S Thiagarajan och R Thiagarajan

Mål med övningen: Att förstå att olika kulturer uppfattar saker olika och agerar enligt olika riktlinjer. Att väcka medvetenhet om våra reaktioner i konflikter och kommunikationsstilar. Att få uppleva en kulturchock i miniformat.

Tidsåtgång: 60 – 80 minuter

Svårighetsgrad: **

Material:

- 6 bord, eller mindre om grupperna är små, men minst tre stycken.
- På varje bord:
 - Spelregler
 - En kortlek, använd endast ess till 10. Inga klädda kort.

Pedagogens roll: Utlys en turnering och organisera en sammanfattande diskussion efteråt.

OBS övningen behöver minst nio stycken deltagare.

Övning:

Börja med att dela upp i små grupper med 3-6 deltagare. De ska placeras vid varsitt bord där det finns iordningställt en uppsättning spelregler och förberedd kortlek. Varje grupp får några minuter på sig att läsa igenom spelreglerna. När alla tagit till sig av reglerna samlar pedagogen in dem igen. Vad grupperna inte vet, utan endast pedagogen, är att varje grupp har varsin version av spelregler. De är snarlika men med någon skillnad däremellan.

Pedagogen utlyser en spelturnering. Ingen verbal kommunikation får ske under spelen. Spelarna får gestikulera och dra kort men inte prata, varken muntligt, med tecken eller skriftligt. Varje grupp får spela under ca fem minuter. Därefter ber pedagogen att den som har vunnit flest stick samt den som har minst antal ska byta bord. Är det stora grupper kan flera byta bord. Direkt när deltagarna satt sig ner ska de påbörja ny spelrunda.

Efter några rundor avslutar pedagogen spelet och håller en sammanfattande diskussion. Detta är en viktig del och ska tidsmässigt få ungefär hälften av den sammanlagda tiden. Förslagsvis ska diskussionen följa följande mall:

Fas 1: beskrivning

- Vad förväntade du dig i början av spelet?
- Vad kände och tänkte du under spelandet?

- Vad var framgångsfaktor och vad var frustrerande?
- Hur bidrog att inte kommunicera till din känsla?
- Vad var det som pågick?
- När förstod du att något var fel?
- Hur hanterade du det?

Många olika förklaringar kommer användas och det är viktigt att uppmärksamma alla. Någon kanske tycker att någon annan fuskade, de själva inte hade lärt sig spelreglerna korrekt eller att annan inte spelade korrekt för att de inte förstod spelreglerna. Det kommer komma upp en tes om att det fanns olika versioner av regler. Efter att alla förklaringar fått komma till tals, bekräfta sanningen. Nämligen att inledningsvis fick varje grupp tilldelat sig olika spelregler.

Fas 2: analys

- Vilka situationer i livet gestaltar Barnga?
- Har du haft en upplevelse där det fanns en skillnad i regler som du inte visste om?
- Hur uppmärksammar det här spelet gömda aspekter av kultur?
- Vad är det mest viktiga du lärde dig av att spela Barnga?
- Vad hade hänt om du hade fått prata?
- Vad hade hänt om spelet pågått under längre tid?
- Vad tar du med dig från spelet ut i riktiga livet?

Avsluta med att reflektera över problem som uppstod under spelet. Under spelet gjorde alla sitt bästa men varje grupp agerar utifrån sina spelregler. Många upptäcker eller misstänker att spelreglerna var olika men de vet inte hur de ska överkomma det problemet. Kommunicera är inte enkelt och kräver finkänslighet och kreativitet. Om det är få skillnader kan det vara svårare att upptäcka, kommunicera och åtgärda.

Spelregler för Fem stick

- Ett kortspel som är lätt att lära och lätt att spela

OBS pedagogen får själv utforma olika versioner. Exempelvis är det i en grupp så att ess är högst, i de andra inte. I ett set trumfar ruter andra kort, i andra spader. Obs, det ska endast vara några få variationer, oavsett om det är många eller få grupper. Det innebär att allt förutom en till två variationer är detsamma.

Kort	28 kort behövs för att spela. Korten 2 – 7 plus esset, där ess är lägst.
Spelare	3 till 4 spelare
Dela ut kort	En spelare blandar korten och delar ut dem ett i taget. Beroende på antal spelare får man 4 till 7 kort.
Starta runda	Spelaren till vänster om den som delade ut kort börjar. Alla lägger ett kort i taget i tur och ordning.

Ta ett stick	Personen som har spelat det starkaste kortet vinner den omgången.
Nästa runda	Den person som vann omgången får börja nästa. Detta upprepas till alla kort har lagts.
Följa färg	Den person som börjar omgången väljer färg. De andra spelarna måste följa färgen, om de har i samma. Om man inte har samma färg kan hen saka annat kort.
Trumf	Spader är trumf. Det innebär att om man inte har kort i rätt färg kan man lägga ett spader och vinna sticket. Det kallas att "trumfa". Om fler lägger spader är det högsta spaderkort som vinner
Slutet av spelet	Spelet tar slut när alla kort är lagda. Spelaren med flest stick vinner och den med minst förlorar.

Identitetsmolekyl

Öka
medvetenhet

Källa: Anpassad från ett program framtaget av Yavilah McCoy

Mål med övningen: Reflektera över din egen identitet och roller, undersöka hur en uppfattad delad identitet kan skilja sig åt och vara väldigt olik samt att reflektera över din "kulturella identitet".

Tidsåtgång: 45 – 60 minuter

Svårighetsgrad: *

Material:

- A4- ark, ett till varje deltagare.
- En whiteboard eller motsvarande stor vit yta att sätta upp papper på
- Häftstift/häftlera/tejp

Pedagogens roll: Ge instruktioner, förklara, presentera och underlätta övningen.

Övning:

Del 1: Vem är jag?

Förklara för deltagarna att denna aktivitet är designad för att undersöka förutfattade meningar vi har angående identitet, samhälle och relationen där emellan. Du kan använda en förklaring i stil med att:

"Alla av oss har egna erfarenheter och kärnvärden som bidrar till att skapa hur vi presenterar oss för omvärlden, hur vi ser andra och vad vi själva bidrar med till samhället. Vanligtvis finns det en aspekt av vår identitet - en som vi har gemensamt med andra i samhället – som är central när vi interagerar med andra. Men även uttryck för den delade identiteten är formad av våra individuella erfarenheter och andra aspekter av vilka vi är."

Ge ett A4-ark till varje deltagare. Förklara att detta kommer skapa en karta över deras individuella identitet. Uppmana dem att börja med att skriva sitt namn i mitten av pappret. Sedan ska de reflektera över sin egen identitet och vilka roller de har och identifiera upp till fem kärnvärden om "vilka de är". Det gäller kategorier som kön, etnicitet, utbildningsnivå osv. De bör inte få mer än 10 minuter på sig.

När deltagarna har skrivit klart sin "identitetsmolekyl" får de dela med sig av den genom att sätta upp den på av pedagogen förberedda ytan för detta. När alla har satt upp sitt papper kan de dra linjer till varandras papper till de gemensamma aspekterna. I slutändan ska det bli en stor gemensam bild med linjer som binder dem samman.

Därefter leder pedagogen en diskussion kring följande frågeställningar:

- Vilka aspekter i din identitet gör dig till den person du är?
- Hur interagerar olika aspekter av din identitet med din kultur?
- Baserat på detta, vilka förutfattade meningar gör du om andra?

- Hur skapar dessa förutfattade meningar barriärer när du interagerar med andra ifrån en annan kultur?

Slutligen låt gruppen identifiera om det i den gemensamma gruppbilden finns viktiga aspekter som saknas, exempelvis sexuell läggning, socio-ekonomisk status osv. Finns det andra viktiga markörer för identitet som inte ännu lyfts?

Kommunikationskarta

Språk

Källa: Paris Aznar och Irene Lucas – Corridor Breaks projekt

Mål med övningen: Att visualisera det talade språket som sker i en grupp och de möjliga glapp och luckor som finns vid översättning. Synliggöra att det finns flera språk i många olika typer av grupper.

Tidsåtgång: 30 – 45 minuter

Svårighetsgrad: *

Material:

- Ett stort papper som läggs på golvet. Minst två A4- papper stort.

Pedagogens roll: Förklara övningen och bistå vid hjälp att rita, fråga frågor samt att se till att alla blir inkluderade.

Övning:

Deltagarna samlas i en cirkel runt det stora pappret på golvet och pedagogen förklarar målet att skapa en karta med alla de språk som pratas i gruppen.

En person börjar med att skriva alla språk som hen kan prata och/eller förstå och sedan rita bryggor mellan de språken. Sedan fyller nästa person i gruppen på med sina språk och bryggor till dem. Först de språk som saknas men sedan också att göra bryggor mellan de språk som redan ritats ner. Det kan även vara dialekter, variationer av samma språk, osv. Allt som deltagaren själv anser är relevant.

Fortsätt tills alla i gruppen har varit delaktiga i att rita ner sina språk.

Slutligen låt alla deltagare ställa sig på den del av kartan där de känner sig "säkrast", det vill säga sitt hemspråk eller det språk de pratar mest.

Målet är inte bara att visa vilken mångfald och bredd av språk det finns i de flesta grupper, utan också att synliggöra att det är möjligt att få stöd och stöttning om man har behov av översättning. Att visa att det kan finnas bryggor, det vill säga andra människor, mellan språken för att nå en bättre förståelse av det i sammanhanget önskade språket.

PISEA Project Partners

Coordinator:

ScienceCenter-Netzwerk – Austria
www.science-center-net.at/

Partners:

Ellinogermaniki Agogi SA – Greece
www.ea.gr

NAVET – Sweden www.navet.com/

TRACES – France www.groupe-traces.fr

Fondazione IDIS – Città della Scienza – Italy www.cittadellascienza.it

Caritas – Austria <https://www.caritas-wien.at/>

Impressum

Responsible for the Content: Vanessa Mignan

Project website: www.pisea.eu

Promoting Intercultural Science Education for Adults

Grant Agreement Number: 2017-1-AT01- KA204-035073

Projektid: 1st November 2017 to 30th November 2019

This publication is a product of “PISEA – Promoting Intercultural Science Education for Adults”(2017-1-AT01- KA204-035073), funded with support from the Erasmus+ Programme of the European Union. This publication reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use that may be made of the information contained therein.

